

**REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU
POSTUPAKA JAVNE NABAVE**

KLASA: UP/II-034-02/22-01/487

URBROJ: 354-02/12-22-11

Zagreb, 5. rujna 2022.

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave, OIB: 95857869241, u Vijeću sastavljenom od članova: Nelice Vidić, zamjenice predsjednice te Danijele Antolković i Alice Brandt, članica, povodom žalbe žalitelja Colas Hrvatska d.d., Varaždin, OIB: 58701507957, na sadržaj dokumentacije o nabavi, u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2022/S 0F2-0026221, predmet nabave: izgradnja sjevernog kolnika spojne ceste čvor Sisak – Sisak od km cca 0+000 Sc1 do km cca 2+650 SC1, naručitelja Hrvatske ceste d.o.o., Zagreb, na temelju članka 3. Zakona o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave (Narodne novine, broj 18/13, 127/13, 74/14, 98/19 i 41/21) te članka 398. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine, broj 120/16; dalje u tekstu: ZJN 2016) donosi

R J E Š E N J E

1. Poništava se dio dokumentacije o nabavi zahvaćen nezakonitošću, u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2022/S 0F2-0026221, predmet nabave: izgradnja sjevernog kolnika spojne ceste čvor Sisak – Sisak od km cca 0+000 Sc1 do km cca 2+650 SC1, naručitelja Hrvatske ceste d.o.o., Zagreb.
2. Nalaže se naručitelju Hrvatske ceste d.o.o., Zagreb, da u roku od 8 dana od dana javne objave rješenja na internetskim stranicama Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave, nadoknadi žalitelju Colas Hrvatska d.d., Varaždin, troškove žalbenog postupka u iznosu od 5.000,00 kuna/663,61 eura¹.

O b r a z l o ž e n j e

Naručitelj Hrvatske ceste d.o.o., Zagreb, objavio je 7. srpnja 2022. godine u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske (dalje u tekstu: EOJN) poziv na nadmetanje s dokumentacijom o nabavi, u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2022/S 0F2-0026221, predmet nabave: izgradnja sjevernog kolnika spojne ceste čvor Sisak – Sisak od km cca 0+000 Sc1 do km cca 2+650 SC1. Kriterij odabira je ekonomski najpovoljnija ponuda s relativnim ponderima – jamstvo – 20 bodova i cijena – 80 bodova.

Na sadržaj dokumentacije o nabavi žalbu je dana 18. srpnja 2022. godine, Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave, uz istovremenu dostavu primjerka žalbe naručitelju, izjavio žalitelj Colas Hrvatska d.d., Varaždin. Žalba je uređena podneskom zaprimljenim kod žalbenog tijela dana 2. kolovoza 2022. godine.

¹ Prema fiksnom tečaju 7,53450 kuna za 1 euro.

Žalitelj u žalbi u bitnome osporava dio sadržaja dokumentacije o nabavi, žalbenim zahtjevom predlaže poništenje dijela dokumentacije o nabavi zahvaćenog nezakonitošću i traži naknadu troškova žalbenog postupka u ukupnom iznosu od 5.000,00 kuna.

Naručitelj u odgovoru na žalbu u bitnome osporava žalbene navode žalitelja i predlaže odbiti žalbu kao neosnovanu.

U tijeku postupka pred ovim tijelom izveden je dokaz pregledom i analizom dostavljenog dokaznog materijala koji se sastoji od obavijesti o nadmetanju, dokumentacije o nabavi te ostalih dokaza.

Žalba je dopuštena, uredna, pravodobna i izjavljena od ovlaštene osobe.

Žalba je osnovana.

Žalitelj u žalbi osporava izostanak definiranja metodologije izračuna razlike u cijeni, navodeći da je naručitelj u dokumentu Prijedlog ugovora, u dijelu 3. Posebni uvjeti ugovora, člankom 14.1. točka f) propisao: „Jedinične cijene neće se mijenjati, osim u slučaju da se bez utjecaja Izvođača, nakon sklapanja Ugovora povećaju cijene elemenata na temelju kojih su one određene za više od 10 %. U tom slučaju Izvođač može zahtijevati samo razliku u cijeni koja prelazi 10 postotaka, osim ako je do povećanja cijene elemenata došlo poslije njegova dolaska u zakašnjenje.“

Žalitelj, naime, navodi da je naručitelj propustio definirati metodologiju za obračun i plaćanje razlike u cijeni, budući da nije poznato na koji način će se obračunati povećanja/smanjenja cijene, zbog čega je žalitelj onemogućen napraviti izračun cijena bez preuzimanja neuobičajenih rizika i poduzimanja opsežnih predradnji ponuditelja, a što je temeljni uvjet za zakonitost dokumentacije o nabavi iz članka 200. ZJN 2016.

Žalitelj ukazuje da od početka 2021. godine građevinska industrija svjedoči drastičnom porastu cijena građevinskog materijala zbog poremećaja na tržištu, ističući da na navedeno upućuju i Zaključci Vlade Republike Hrvatske od 30. rujna 2021. i od 21. lipnja 2022. o ublažavanju posljedica globalnog poremećaja na tržištima građevinskih materijala i proizvoda.

Nastavno na navedeno, žalitelj upućuje da je prema raspoloživim i javno dostupnim podacima Državnog zavoda za statistiku, inflacija u jednogodišnjem razdoblju između lipnja 2021. i 2022. godine iznosila 12,1%, navodeći kao dokaz ispis kalkulatora inflacije Državnog zavoda za statistiku, Priopćenje o Indeksu potrošačkih cijena u lipnju 2022. godine Državnog zavoda za statistiku, kao i priopćenje Savjeta Hrvatske narodne banke od 13. srpnja 2022. godine o očekivanju znatnog ubrzanja domaće inflacije tijekom 2022. godine na 9,4%.

Stoga, prema žalitelju, izvođač bi trebao u ponudi dati tržišne cijene na dan 9. kolovoza 2022. godine, a prema dokumentaciji o nabavi izvođač treba dati rok valjanosti ponude 5 mjeseci. Nadalje, navodi da iz rokova propisanih u dokumentaciji o nabavi proizlazi da je rok za donošenje odluke o odabiru 120 dana te rok za uvođenje u posao 180 dana od dana sklapanja ugovora, iz čega proizlazi da izvođač može očekivati početak radova tek 6. lipnja 2023. godine.

Iz navedenih ekonomskih pokazatelja proizlazi, nastavlja žalitelj, da će izvođač do konca 2022. godine samo zbog inflacije biti u gubitku na ponuđenim cijenama gotovo 10%, a tijekom 2023. godine će zasigurno gubitak samo zbog inflacije premašiti 10% vrijednosti ugovora. Zbog navedenog žalitelj smatra da je naručitelj u dokumentaciji o nabavi propustio

na bilo koji način odrediti metodologiju obračuna navedene razlike u cijeni, što stvara izrazitu neizvjesnost vezano uz obračun razlike u cijeni.

Isto tako, naglašava žalitelj, naručitelj u predmetnom postupku nabave koristi „Opće uvjete“, koji predstavljaju „Uvjete ugovora o građenju za građevinske i inženjerske radove po projektima naručitelja“ prvo izdanje 1999. izdano od Međunarodne federacije inženjera konzultanata (FIDIC) kao predložak ugovora, a koje Opće uvjete je zatim naručitelj izmijenio Dodatkom ponudi i Posebnim uvjetima ugovora. Članak 13.8. Općih uvjeta ugovora, navodi žalitelj, predviđa korekciju iznosa koji se imaju platiti izvođaču zbog povećanja ili smanjenja troškova, a koje korekcije se rade na mjesečnoj razini. Međutim, navodi, naručitelj je u Dodatku ponude propustio propisati tablicu s podacima za formulu, a bez kojih se navedeni članak Općih uvjeta ugovora ne može primjenjivati.

Zaključno, žalitelj navodi da novi Zaključak Vlade Republike Hrvatske, od 21. lipnja 2022. godine, o ublažavanju posljedica globalnog poremećaja na tržištima građevinskih materijala i proizvoda, sadrži kao prilog dokument - Metodologija utvrđivanja razlike u cijeni radova, iz koje proizlazi kako postoje čak tri načina izračuna razlike u cijeni: klizna skala, indeksna metoda i dokumentarna metoda. Isto tako, čak i da nije upitno koju metodu izračuna razlike u cijeni primijeniti, prema žalitelju ostaje upitnim koje indekse/referentne cijene će se koristiti za isto. Sve navedeno naručitelj je propustio utvrditi, iako je bio svjestan okolnosti na tržištu građevinskih materijala i proizvoda u trenutku objave dokumentacije o nabavi, zbog čega je dokumentacija o nabavi prema tvrdnjama žalitelja nezakonita u tom dijelu.

Žalitelj također u žalbi ukazuje na definiranje Osnovnog datuma u dokumentaciji o nabavi, navodeći da je sam naručitelj u dokumentu Dodatak ponudi dao definiciju Osnovnog datuma, koji je definiran kao: „14 dana prije datuma za podnošenje ponuda“, a da se prema članku 13.8. Općih uvjeta ugovora trenutak za izračun baznih indeksa/referentnih cijena određuje prema Osnovnom datumu. Stoga, prema žalitelju, navedeno isključuje primjenu članka 14.1. točke f) Posebnih uvjeta ugovora koja propisuje da izvođač ima pravo na povećanje cijena do kojeg je došlo nakon sklapanja ugovora.

Naručitelj u odgovoru na žalbu u bitnome navodi da izračun izvođača vezan uz razliku u cijeni nije sastavni dio ponude te da stoga ne može biti dio nikakvih opsežnih predradnji ponuditelja. Kod izračuna razlike u cijeni, nastavlja naručitelj, riječ je o eventualnom budućem događaju koji se može i ne mora dogoditi tijekom realizacije ugovora te navedeno nije sastavni dio ponude.

Nadalje, naručitelj navodi da nije propisao metodologiju izračuna cijene prvenstveno iz razloga jer Zaključak Vlade Republike Hrvatske od 21. lipnja 2022. o ublažavanju posljedica globalnog poremećaja na tržištima građevinskih materijala i proizvoda ne propisuje obvezu primjene određene metodologije već ostavlja mogućnost odabira između tri predložene. Naime, navodi da je samim Zaključkom propisano i da je primjena metodologije fleksibilna iz razloga što građevinski projekti mogu biti bitno različitog karaktera, stoga je metode izračuna povećanja cijene potrebno prilagoditi svakom građevinskom projektu i primijeniti iste s inženjerskim pristupom analizirajući cijene radova prema pravilima struke, građevinskim normama (postojećim, iskustvenim, stranim) i u skladu s važećim pravilnicima i zakonima.

Dakle, slijedom citiranog, naručitelj zaključuje da ne postoji njegova obveza da propiše određenu metodologiju.

Nadalje naručitelj ukazuje da se postupak priznavanja nastale razlike u cijenama radova radi povećanja cijena građevinskih materijala i proizvoda pokreće temeljem zahtjeva izvođača radova, uz osiguranje revizorskog traga kojim se opravdava tražena izmjena cijene. Iz članka 14.1. Posebnih uvjeta ugovora i iz dokumentacije o nabavi vidljivo je, ističe naručitelj, da ponuditelj koji potpiše ugovor te ukoliko se u izvedbi ostvari događaj po članku

14.1. ugovora, odnosno 627. Zakona o obveznim odnosima (dalje u tekstu: ZOO), može dostavom odgovarajućih dokaza i izračuna ostvariti svoje pravo naplate razlike u cijeni. Naručitelj navodi da izvođača ovime nije doveo u nikakvu nezavidnu ili neprimjerenu situaciju s obzirom da pravo naplate nije uskraćeno, a u jednakoj situaciji kao i izvođač je i naručitelj s obzirom da može ostvariti isto pravo umanjenja jediničnih cijena temeljem članka 629. ZOO-a ukoliko se tijekom ugovora isto dogodi.

Naručitelj ističe da je ponuditelj taj koji je u jedinstvenoj poziciji da valjanom, točnom i sveobuhvatnom kalkulacijom jediničnih cijena pripremi sebi jedinstvenu podlogu za izbor i primjenu sebi točne i najjednostavnije metodologije kojom bi tražio povećanje cijena tijekom realizacije ugovora ukoliko se one dogode sukladno članku 14.1. ugovora.

Naručitelj također navodi da je članak 14.1. Posebnih uvjeta ugovora u potpunosti u svom tumačenju i značenju sukladan članku 627. ZOO-a.

Ocjenjujući osnovanost predmetnih žalbenih navoda utvrđeno je da sastavni dio dokumentacije o nabavi – dijela 5, čini Prijedlog ugovora o javnoj nabavi. Uvidom u dokument Prijedlog ugovora, utvrđeno je da se sastoji od sljedećih dijelova: 1. Dio 1 Sporazum, Dio 2 Opći uvjeti ugovora, Dio 3 Posebni uvjeti ugovora, Dio 4 Ogladni obrasci sredstava osiguranja, Dio 5 Ogladni obrazac Sporazuma o Vijeću za rješavanje sporova i Dio 6 Dodatak ponudi.

U dijelu 1 Prijedloga ugovora - Sporazum, među ostalim, navodi se da se sljedeći dokumenti smatraju dijelom, čitaju se i tumače kao dio ovog Sporazuma: a. Ponuda; b. Dodatak ponudi; c. Posebni uvjeti ugovora; d. Opći uvjeti ugovora; e. Troškovnik; f. Glavni projekt; g. Specifikacije; h. Dokumentacija o nabavi; i. Bilo koji drugi dokument koji je kao prilog sastavni dio Ugovora ili se Ugovor na njega poziva.

U dijelu 2 Prijedloga ugovora – Opći uvjeti ugovora, među ostalim, navedeno je da ugovor sadrži Opće uvjete koji predstavljaju „Uvjete ugovora o građenju za građevinske i inženjerske radove po projektima naručitelja“ prvo izdanje 1999. izdano od Međunarodne federacije inženjera konzultanata (FIDIC), u hrvatskom prijevodu izdano od Hrvatske udruge konzultanata, Hrvatske komore inženjera građevinarstva i Udruge konzultantskih društava u graditeljstvu. Također, navedeno je da Opći uvjeti nisu reproducirani u ovom dokumentu, ali se mogu nabaviti od izdavača hrvatskog izdanja.

U dijelu 3 Prijedloga ugovora – Posebni uvjeti ugovora, Uvod, navedeno je: „Ovaj dio sadrži Posebne uvjete ugovora. Članke treba čitati u vezi s hrvatskim izdanjem FIDIC „Uvjete Ugovora o građenju za građevinske i inženjerske radove po projektima naručitelja“ prvo izdanje 1999. Brojevi članaka, pod-članaka i stavaka u ovim Posebnim uvjetima ugovora odgovaraju, ili su dodani, onima u Općim uvjetima ugovora. Ovi Posebni uvjeti ugovora dopunjuju, objašnjavaju ili mijenjaju odredbe u Općim uvjetima ugovora. Svi pojmovi čije su definicije dane u članku 1.1. Uvjeta ugovora, u tekstu Posebnih uvjeta ugovora pisani su velikim slovom. Zakoni i podzakonski akti koji se spominju u tekstu Posebnih uvjeta ugovora ili u drugim dijelovima Ugovora, primjenjuju se sa svim važećim izmjenama i dopunama u trenutku primjene ili se primjenjuju novi zakoni ili podzakonski akti ako su zamijenili one koji se spominju.“

Člankom 14. Posebnih uvjeta ugovora definirana je Ugovorna cijena i plaćanje te je člankom 14.1. propisano da se iza točke e) dodaje, među ostalim, točka (f): „Jedinične cijene neće se mijenjati, osim u slučaju da se bez utjecaja Izvođača, nakon sklapanja Ugovora povećaju cijene elemenata na temelju kojih su one određene za više od 10 %. U tom slučaju Izvođač može zahtijevati samo razliku u cijeni koja prelazi 10 postotaka, osim ako je do povećanja cijene elemenata došlo poslije njegova dolaska u zakašnjenje.“

Citirana odredba članka 14.1. Posebnih uvjeta ugovora u skladu je s člankom 627. ZOO-a.

Žalitelj u žalbi osporava činjenicu da naručitelj nije, kod propisivanja uvjeta plaćanja u slučaju povećanja cijena elemenata na temelju kojih su jedinične cijene određene, definirao metodologiju izračuna razlike u cijeni. Pritom žalitelj ukazuje, među ostalim, na Zaključak Vlade Republike Hrvatske od 21. lipnja 2022. godine o ublažavanju posljedica globalnog poremećaja na tržištima građevinskih materijala i proizvoda, u kojem se naručitelji pozivaju na primjenu Metodologije utvrđivanja razlike u cijeni radova, objavljene u privitku Zaključka, iz koje proizlazi da postoje tri načina izračuna razlike u cijeni: klizna skala, indeksna metoda i dokumentarna metoda. Prema žalitelju, zbog navedenog nedostatka onemogućeno je napraviti izračun cijena bez preuzimanja neuobičajenih rizika i poduzimanja opsežnih predradnji ponuditelja.

Žalbeno tijelo ne prihvaća navedenu argumentaciju žalitelja, naime, člankom 14.1.(f) naručitelj je jasno propisao da se cijene neće mijenjati, u čemu je postupio sukladno članku 6. stavak 1. Pravilnika o dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave, kojim je propisano da naručitelj sam određuje je li cijena ponude promjenjiva ili nepromjenjiva. Nadalje, ukoliko je cijena ponude promjenjiva tada je obveza naručitelja odrediti način i uvjete izmjene cijene. Međutim, naručitelj je dalje propisao mogućnost za ponuditelja izmjene cijene te naplatu razlike u cijeni, iako je cijena određena kao nepromjenjiva, u slučaju da se povećaju cijene elemenata na temelju kojih je cijena formirana za više od 10%, na način kako to propisuje odredba članka 627. ZOO-a. Dakle, budući da je naručitelj odredio da je cijena ponude nepromjenjiva, međutim predviđa mogućnost priznanja razlike u cijeni kako to propisuje članak 627. ZOO-a, dok se sve navedeno odnosi na eventualnu izmjenu cijene nakon sklapanja ugovora zbog okolnosti koje u trenutku izrade dokumentacije o nabavi nisu postojale, naručitelj nije bio dužan propisati metodologiju izračuna razlike u cijeni niti ta obveza proizlazi iz Zaključka Vlade RH od 21. lipnja 2022. na koji se žalitelj poziva. U slučaju da dođe do ispunjenja uvjeta iz članka 14.1. (f), odnosno do potrebe za izmjenom cijene nakon sklapanja ugovora, izvođač je u obvezi dokazati da su se cijene elemenata koji utječu na formiranje cijene ponude povećale za više od 10% te će u tom slučaju imati pravo na naplatu razlike u cijeni koja prelazi 10%, neovisno o metodologiji izračuna razlike u cijeni. Dakle, izvođač će u slučaju povećanja cijene građevinskih materijala i proizvoda, kako to i sam naručitelj izrijekom navodi, imati pravo podnijeti zahtjev radi pokretanja postupka priznavanja nastale razlike u cijenama radova, uz osiguranje revizorskog traga kojim se opravdava tražena izmjena cijene, u kojem slučaju se potom radi analiza i obračun razlike cijena, uvažavajući važeće propise i pravila struke te u suradnji sa svim sudionicima gradnje s ciljem dobivanja realnih promjena cijena. Također, do promjene cijena može, ali i ne mora doći nakon sklapanja ugovora te navedena buduća i neizvjesna okolnost ne predstavlja razlog za preuzimanje neuobičajenih rizika i poduzimanje opsežnih predradnji ponuditelja prilikom izrade ponude, odnosno ovo tijelo u navedenoj odredbi dokumentacije o nabavi nije našlo povredu članka 200. ZJN 2016. Stoga je predmetni žalbeni navod ocijenjen neosnovanim.

U odnosu na žalbeni navod vezan uz definiranje Osnovnog datuma u dokumentaciji o nabavi, utvrđeno je da je naručitelj u dokumentu „Dodatak ponudi“ (dio 6. Prijedloga ugovora) Osnovni datum definirao kao: „14 dana prije datuma za podnošenje ponuda“. Ujedno je naručitelj u Dodatku ponude uputio na članak 1.1.3.1. Prijedloga ugovora. Žalbeno tijelo utvrdilo je da je naručitelj navedeni Osnovni datum u Posebnim uvjetima ugovora – članku 1.1.3.1. izmijenio u odnosu na isti članak u Općim uvjetima ugovora, kojim je Osnovni datum definiran kao „datum koji pada 28 dana prije zadnjeg dana za podnošenje Ponude“. Žalitelj u žalbenom navodu upućuje na članak 13.8. Općih uvjeta ugovora, navodeći da se trenutak za izračun baznih indeksa/referentnih cijena određuje prema Osnovnom datumu pa da stoga navedeno isključuje primjenu članka 14.1. točke f) Posebnih uvjeta ugovora, kojim je izvođaču omogućeno povećanje cijene do kojeg je došlo nakon sklapanja ugovora. Međutim, žalitelj sam u prethodnom žalbenom navodu iznosi da

je naručitelj u Dodatku ponude propustio, u članku 13.8. propisati tablicu s podacima za formulu, bez koje se navedeni članak Općih uvjeta ugovora ne može primjenjivati. Dakle nije sporno (naručitelj taj dio navoda ne osporava) da takve tablice s podacima za korekciju nema, a u članku 13.8., stavak 1. Općih uvjeta ugovora – „Korekcija zbog promjene troškova“ propisano je da tablica s podacima za korekciju znači popunjenu tablicu s podacima za korekciju iz Dodatka ponudi te da, ako takve tablice s podacima za korekciju nema, ovaj članak neće se primjenjivati. Iz navedenog proizlazi da, budući da spomenute tablice s podacima za korekciju nema, nije isključena primjena članka 14.1. točke f) Posebnih uvjeta ugovora. Unatoč navedenom, obzirom da naručitelj u svom odgovoru na žalbu ističe da navedene odredbe nisu u svezi, dakle iz njegovog odgovora proizlazi da se obje odredbe trebaju primijeniti te da je među strankama nesporno da Dodatak ponudi ima prednost pred posebnim uvjetima ugovora, u pravu je žalitelj kada navodi da ovakva dokumentacija nije jasna i nedvojbeno, s obzirom da proizlazi da su navedene odredbe u definiranju relevantnog datuma suprotne, dok je među strankama dvojbeno ima li mjesta primjeni odredbe članka 13.8. Općih uvjeta ugovora. Stoga je predmetni žalbeni navod ocijenjen osnovanim.

Žalitelj nadalje osporava rok valjanosti ponude, rok za donošenje odluke o odabiru i rok za uvođenje u posao, citirajući točke 42. i 52. dokumentacije o nabavi, kao i članak 1.6. Posebnih uvjeta ugovora i članak 8.1. Dodatka ponudi. Žalitelj smatra da navedeni rokovi onemogućuju izračun cijena bez preuzimanja neuobičajenih rizika imajući u vidu sve okolnosti vezane uz povećanje cijena, inflatorne uvjete na tržištu te poremećaje u opskrbnim i dobavnim lancima na svjetskom tržištu, a koji su već prethodno opisani. Naime, uzevši u obzir sve navedene rokove koje je naručitelj propisao u dokumentaciji o nabavi, prema žalitelju, proizlazi da bi odabrani ponuditelj trebao dati ponudu s cijenama koje su tržišne najkasnije na dan 9. kolovoza 2022. godine, a krajnji datum za početak radova je 6. lipnja 2023. godine. Dakle, navodi, zainteresirani gospodarski subjekti prema navedenom trebali bi ponuditi cijene za radove koji će započeti 10 mjeseci od dana ponude. Dodatna nezakonitost dokumentacije o nabavi, smatra žalitelj, nalazi se i u činjenici da naručitelj nije propisao nikakav rok za slanje Sporazuma na potpis izvođaču, iz čega slijedi da niti dan 6. lipnja 2022. godine nije sa sigurnošću zadnji dan kad bi trebali početi radovi. Na ovaj način dolazi i do povrede načela savjesnosti i poštenja iz ZOO-a (propisivanje prekomjerno dugačkih rokova u svoju korist).

Naručitelj u odgovoru na žalbu u bitnome navodi da je u dokumentaciji o nabavi vrlo jasno propisao rokove za donošenje odluke o odabiru, kao i zakonske rokove za sklapanje ugovora. Rok za uvođenje izvođača u posao nije zakonom definiran, ali navodi da je naručitelj obvezan i da može propisivanjem duljeg roka za uvođenje u posao smanjiti sebi mogućnost kršenja ugovornih odredbi te samim time obračuna troškova izvođača za isto. Navodi da žalitelj ničim nije argumentirao i dokazao da je naručitelj postupio u bilo kojem segmentu protuzakonito kod propisivanja rokova. Osim toga, navodi da je postupak nabave vrlo neizvjestan budući da nitko ne može predvidjeti koliko će trajati žalbe i hoće li biti ponovljenih postupaka pregleda i ocjene ponuda te kada će doći do uvođenja u posao izvođača, a sve navedeno predstavlja rizik koji izvođač, ukoliko želi sudjelovati, mora preuzeti. Naručitelj također zaključuje, budući da potencijalni ponuditelj sveobuhvatno i opsežno definira i citira stope inflacije u tekućem i budućem razdoblju kao i porast troškova i cijena, da ne postoji razlog da isto ne primjeni na izračun svojih jediničnih cijena.

Ocjenjujući osnovanost predmetnog žalbenog navoda utvrđeno je da je točkom 41. dokumentacije o nabavi, među ostalim, propisano da je rok valjanosti ponude najmanje 5 (pet) mjeseci od isteka roka za dostavu ponuda. Točkom 52. dokumentacije o nabavi propisano je da rok za donošenje odluke o odabiru ili odluke o poništenju postupka javne

nabave iznosi najviše 120 dana od isteka roka za dostavu ponude. Nadalje, člankom 1.6. Posebnih uvjeta ugovora određeno je da se mijenja članak 1.6. tako da glasi: „Naručitelj će potpisati Sporazum i poslati ga izvođaču koji ga mora potpisati unutar 14 dana od primitka i nakon toga poslati ga naručitelju.“ Iz Dodatka ponudi razvidno je da „Uvođenje u posao“ podrazumijeva „Uvođenje u posao - prema obavijesti Inženjera, a najkasnije 180 dana od datuma potpisivanja Sporazuma.“

Iz navedenog je razvidno da je naručitelj osporavane rokove odredio u skladu sa ZJN 2016, a žalitelj ničim nije argumentirao niti dokazao da je naručitelj prilikom propisivanja rokova postupio protuzakonito. S druge strane, ponuditelj prilikom izrade ponude i formiranja cijene preuzima određeni poslovni rizik vezano za trajanje postupka javne nabave kao i trajanje radnji koje treba poduzeti prije početka izvršavanja ugovora, a koji se ne može isključiti i u skladu je s pravilima otvorenog tržišta i tržišne utakmice pa je predmetni žalbeni navod ocijenjen neosnovanim.

Žalitelj nadalje navodi da pojedine nezakonitosti u Prijedlogu ugovora dovode do nezakonitosti cjelokupnog dokumenta Prijedlog ugovora.

Konkretno, žalitelj ukazuje da je naručitelj na štetu ponuditelja izmijenio sljedeće odredbe: - iz definicije troška iz članka 1.1.4.3. „Trošak“ naručitelj je isključio bilo kakve opće troškove, troškove uprave i slične izdatke, tzv. indirektno troškove, kao i dobit. Naime, prema žalitelju, tzv. indirektni troškovi u jediničnim cijenama sudjeluju u značajnoj mjeri te bi izvođač bio u gubitku kada ih ne bi smio ukalkulirati u cijenu; - propisao je mnogobrojne kaznene odredbe, koje u Općim uvjetima ne postoje (članak 8.3. Vremenski plan - ugovorna kazna za zakašnjenje, članak 8.13.); - izmijenjen je članak 10.2. Preuzimanje dijela radova tako da ne postoji mogućnost djelomične primopredaje, čak niti ako naručitelj počne koristiti građevinu; - ne primjenjuje se članak 14.2. vezano uz plaćanje predujma, što znači da ponuditelj neće dobiti sredstava da eventualno unaprijed osigura materijal; - ne primjenjuje se članak 16.1. Pravo izvođača na privremenu obustavu radova, što znači da ponuditelj mora nastaviti radove bez obzira na to da mu naručitelj ne plaća izvedene radove; - za razliku od prava kojeg bi imao sukladno članku 16.2. Raskid od strane izvođača točke a, b, c i f, ponuditelj neće imati pravo niti raskinuti ugovor ukoliko ne primi plaćanja ili mu ne bude ovjerena situacija za plaćanje, niti u slučaju produljene obustave; - naručitelj je isključio članak 17.6. Ograničenje odgovornosti, što znači da je isključio ograničenje odgovornosti ponuditelja do vrijednosti ugovora kako je inače propisano u FIDIC uvjetima.

Nadalje, žalitelj posebno ukazuje na članak 3.1. Posebnih uvjeta ugovora u kojem je naručitelj izmijenio treći stavak toga članka, na način da Inženjer treba dobiti prethodno odobrenje Naručitelja prije nego što donese odluku o temeljnim pravima izvođača, i to o produljenju roka, obustavi radova te o svim potraživanjima izvođača. Dakle, izvođač ne može ostvariti niti jedno svoje potraživanje bez da se o istom prethodno ne usuglasi naručitelj. Žalitelj pritom ukazuje da se sukladno Općim uvjetima ugovora FIDIC crvene knjige, člankom 3.5. propisuje: „Kada god ovi Uvjeti određuju da Inženjer treba postupiti u skladu s ovim člankom 3.5. da se suglasi ili da odluči o nekoj stvari, Inženjer će konzultirati svaku Ugovornu stranu u nastojanju da postigne sporazum. Ukoliko sporazum nije postignut, Inženjer će donijeti pravednu odluku u skladu s Ugovorom, vodeći računa o relevantnim okolnostima.“ Žalitelj zaključuje da, iako je Inženjer predstavnik naručitelja, u tom dijelu mu FIDIC Opći uvjeti ugovora predviđaju ulogu treće neovisne strane koja treba odlučiti o zahtjevima ugovornih strana. Međutim, navodi da je naručitelj odredbama Posebnih uvjeta ugovora toliko narušio samostalnost i neovisnost Inženjera pri obavljanju te uloge da se narušava cijeli koncept Općih uvjeta ugovora.

Nadalje, žalitelj navodi da je naručitelj u članku 4.2. Posebnih uvjeta ugovora propisao: „(14) Sredstvo osiguranja za izvršenje ugovora Naručitelj ima pravo naplatiti u sljedećim slučajevima: d) U slučaju neispunjenja ugovorne obveze Izvođača, što ima za

posljedicu raskid ugovora, i to u punom iznosu Sredstva osiguranja za izvršenje ugovora, bez obveze vraćanja naplaćenog Sredstva osiguranja za izvršenje Ugovora“. Žalitelj traži ocjenu citirane točke d) predmetnog stavka 14., članka 4.2. Posebnih uvjeta ugovora, budući da je propisivanje takvog prava naručitelja, prema žalitelju, nezakonito sukladno odredbama ZOO-a te se posljedično krše temeljna načela postupka javne nabave. Naime, nastavlja žalitelj, sredstvo osiguranja za izvršenje ugovora predstavlja sporedno, akcesorno pravo naručitelja koje uvijek treba pratiti glavnu tražbinu, odnosno isto je samo instrument koji naručitelj može iskoristiti ukoliko su ostvarene pretpostavke propisane ugovorom. ZOO poznaje institut ugovorne kazne, koji je naručitelj iskoristio te Posebnim uvjetima ugovora propisao nekoliko vrsti ugovorne kazne. Međutim, navodi da je naručitelj citiranom točkom d) predvidio sebi pravo da naplati puni iznos sredstva osiguranja za izvršenje ugovora ukoliko ugovor bude raskinut zbog neispunjenja ugovorne obveze izvođača. Time je naručitelj propisao sebi pravo da i bez obveze dokazivanja da mu je šteta uopće nastala, naplati od izvođača 10% vrijednosti ugovora.

Žalitelj nadalje osporava članak 4.10. Posebnih uvjeta ugovora kojim je propisano: „Mijenja se zadnja rečenica prvog stavka tako da glasi: Izvođač je odgovoran za tumačenje i provjeru svih tih podataka“. Sukladno izvornom tekstu Općih uvjeta ugovora, žalitelj ukazuje da navedena rečenica glasi: „Izvođač je dužan za tumačenje svih tih podataka“. Dakle, navodi, namjera navedenog članka FIDIC crvene knjige jest da je naručitelj dužan dati izvođaču sve relevantne podatke o hidrološkim uvjetima na gradilištu i ispodpovršinskim uvjetima gradilišta, uključujući i aspekte očuvanja okoliša, a da je izvođačeva dužnost tumačiti/analizirati dobivene podatke. Međutim, navodi, naručitelj u svojem prijedlogu ugovora prebacuje na zainteresirane gospodarske subjekte obvezu dodatne provjere svih tih podataka, odnosno posljedično prebacuje na ponuditelje rizik stanja zemljišta i ispodpovršinskih uvjeta, što je primarni i temeljni rizik naručitelja. Žalitelj smatra da je nemoguće u danom vremenskom periodu izvršiti provjeru svih podataka iz članka 4.10. Općih uvjeta ugovora, imajući u vidu vrijednost nabave i veličinu projekta i gradilišta. Za provjeru svih tih podataka, izvođač bi trebao vršiti bušenja, analize, geomehaničke i druge postupke na zemljištu u vlasništvu naručitelja, a na što nije ovlašten te u svakom slučaju navedeno predstavlja poduzimanje opsežnih predradnji koje su ZJN zabranjene.

Naručitelj u odgovoru na žalbu u bitnome navodi da se FIDIC ugovor sastoji od Općih i Posebnih uvjeta ugovora, a da bi se iz žalbenih navoda stekao dojam da žalitelj smatra da FIDIC Opći uvjeti ugovora predstavljaju prisilne odredbe kojih se naručitelj mora držati te da mora imati posebno opravdanje da bi od istih odstupio. Suprotno navedenom, stav naručitelja je da FIDIC Opći uvjeti ugovora predstavljaju samo predložak koji je namijenjen velikom pravnom području i koji se stoga treba prilagoditi na način koji odgovara određenoj situaciji (državi), uvijek vodeći računa da se poštuju prisilni propisi Republike Hrvatske. Naručitelj također navodi i da je članak 10.2. Općih uvjeta ugovora brisan u Posebnim uvjetima ugovora iz razloga jer naručitelj ne predviđa preuzimanje radova u dijelovima, zatim da naručitelj nije obavezan na plaćanje predujma niti po jednom propisu Republike Hrvatske, kao i da pravo izvođača na privremenu obustavu radova nije predviđeno ZOO-om te da nije nužno niti da bude dio ugovora među strankama. Nadalje, naručitelj navodi da je netočan navod prema kojem žalitelj ne bi mogao raskinuti ugovor niti u slučaju neplaćanja izvedenih radova, budući da je predloženom izmjenom članka 16.2. ugovora određeno da Izvođač može raskinuti ugovor ako Naručitelj u bitnome ne izvršava svoje obveze iz Ugovora na način da materijalno i nepovoljno utječe na mogućnost Izvođača da ispuni Ugovor. S obzirom da je osnovna obveza Naručitelja plaćanje izvedenih radova, naručitelj navodi da Izvođač ima pravo na raskid ugovora u slučaju neplaćanja istih. U odnosu na članak 17.6. naručitelj ističe da navedena izmjena nije protivna propisima Republike Hrvatske.

Žalitelj u očitovanju na naručiteljev odgovor na žalbu u bitnome navodi da se naručitelj nije očitovao na pojedine primjedbe žalitelja (primjerice, na dio žalbenog navoda koji se odnosi na ovlasti inženjera, na pravo naplate sredstva osiguranja i na obvezu kontrole podataka danih od strane naručitelja).

Ocjenjujući osnovanost predmetnih žalbenih navoda utvrđeno je da je naručitelj izmijenio članak 1.1.4.3. Općih uvjeta ugovora – „Trošak“, kojim je propisano da Trošak obuhvaća sve izdatke koji su opravdano nastali (ili će nastati) Izvođaču bilo na Gradilištu ili izvan njega, uključujući opće troškove i slične izdatke, ali ne uključujući dobit. Naručitelj je navedeni članak u Posebnim uvjetima ugovora izmijenio na način da je propisao da Trošak ne uključuje opće troškove, troškove uprave i slične izdatke, kao niti dobit. Budući da je u Uvodu Posebnih uvjeta ugovora jasno navedeno da Posebni uvjeti dopunjuju, objašnjavaju ili *mijenjaju* odredbe u Općim uvjetima ugovora, naručitelj je ovlašten na drugačije određivanje pojma Troška te je predmetni žalbeni navod ocijenjen neosnovanim.

U odnosu na navod žalitelja da je naručitelj propisao mnogobrojne kaznene odredbe, koje u Općim uvjetima ne postoje, navodeći pritom članke 8.3. i 8.13., utvrđeno je da se člankom 8.3. propisuje Vremenski plan te se ne definiraju kaznene odredbe, a u članku 8.13. propisana je Ugovorna kazna zbog neispunjenja ugovora, koja glasi: „Naručitelj ima pravo naplatiti ugovornu kaznu zbog neispunjenja Ugovora ukoliko Izvođač najkasnije u roku od 196 dana od Datuma od uvođenja u posao ne izvede radove u vrijednosti od najmanje 2% Prihvaćenog ugovorenog iznosa. Zahtjevom Naručitelja za naplatu ugovornu kaznu zbog neispunjenja Ugovora, ugovor prestaje. Prestankom ugovora, Ugovorne strane se oslobađaju daljnjih međusobnih prava i obveza osim prava na naknadu štete. Prestankom ugovora, Naručitelj ima prava sklopiti novi ugovor za izvođenjem Radova sa novim Izvođačem. Ugovorna kazna zbog neispunjenja Ugovora se određuje u visini Sredstva osiguranja za izvršenje ugovora“. Nadalje u članku 8.7 je propisana kazna za zakašnjenje na način da kazna za zakašnjenje znači ugovornu kaznu i primijenit će se u skladu s člancima 350. i 355. Zakona o obveznim odnosima. Člankom 4.2. Posebnih uvjeta ugovora – Sredstvo osiguranja za izvršenje Ugovora, točka 14. d), propisano je: „U slučaju neispunjenja ugovorne obveze Izvođača, što ima za posljedicu raskid ugovora, i to u punom iznosu Sredstva osiguranja za izvršenje ugovora, bez obveze vraćanja naplaćenog Sredstva osiguranja za izvršenje Ugovora“. Žalitelj u prvom dijelu navoda ističe da su posebnim uvjetima ugovora propisane mnogobrojne kaznene odredbe te isto smatra da je na štetu izvođača jer je kazna za zakašnjenje propisana na način da duguje i štetu, te ističe da je prema FIDIC-u ugovorna kazna jedino što duguje izvođač naručitelju u slučaju zakašnjenja. Vezano za odredbu članka 4.2. Posebnih uvjeta, točka 14.d. žalitelj ističe da je protivna Zakonu o obveznim odnosima jer je unatoč propisanim ugovornim kaznama zbog zakašnjenja, spornom točkom 14.d. naručitelj predvidio sebi pravo da naplati puni iznos Sredstva osiguranja za izvršenje ugovora ukoliko ugovor bude raskinut zbog neispunjenja. Prema ocjeni žalbenog tijela, izmjene Općih uvjeta ugovora predviđene su od strane FIDIC-a kao dopuštene te se iste uobičajeno rade da bi se odredbe Općih uvjeta ugovora uskladile sa zahtjevima nacionalnog zakonodavstva, prisilnim propisima te domaćom građevinskom praksom, stoga ovo tijelo nije našlo nezakonitosti u navedenim Posebnim uvjetima ugovora u smislu odredbi ZJN 2016 niti su iste suprotne kogentnim odredbama ZOO-a. Također, iz navedenih odredbi se ne može zaključiti da bi se kazne zbog zakašnjenja i kazna zbog neispunjenja mogle kumulirati. Stoga su predmetni žalbeni navodi ocijenjeni neosnovanim.

Nadalje, u odnosu na članak 10.2. Posebnih uvjeta ugovora – Preuzimanje Dijela radova, kao i članak 14.2. – Plaćanje predujma te 16.1. – Pravo Izvođača na privremenu obustavu radova, za koje je naručitelj naveo da se ne primjenjuju, također se radi o ovlaštenju naručitelja prema kojem naručitelj propisuje odredbe ugovora, kojima je moguća

i dopuštena izmjena Općih uvjeta ugovora. Žalitelj nije dokazao da je navedenim izmjenama Posebnih uvjeta ugovora naručitelj postupio nezakonito, stoga su predmetni žalbeni navodi ocijenjeni neosnovanima.

U odnosu na članak 16.2. – Raskid ugovora od strane Izvođača, utvrđeno je da je naručitelj u prvom stavku brisao točke a), b), c) i f) te izmijenio točku d) tako da glasi: „Naručitelj u bitnome ne izvršava svoje obveze iz Ugovora na način da materijalno i nepovoljno utječe na mogućnost Izvođača da ispuni Ugovor“. Iz navedenog je razvidno da je riječ o izmjenama i dopuni Općih uvjeta ugovora, koje je naručitelj ovlašten izvršiti te kojima izvođaču nije uskraćeno pravo na raskid ugovora u slučaju neplaćanja od strane naručitelja, budući da izvršenom dopunom izvođač ima pravo raskinuti ugovor u slučaju neispunjavanja obveza od strane naručitelja. Stoga je predmetni žalbeni navod ocijenjen neosnovanim.

U odnosu na članak 17.6. – Ograničenje odgovornosti, utvrđeno je da je naručitelj brisao prvi stavak te da se i dalje primjenjuju 2. i 3. stavak, pri čemu je u stavku 2. propisano da sveukupna odgovornost Izvođača prema Naručitelju neće prijeći iznos koji je naveden u Posebnim uvjetima ili (ako iznos nije naveden) Prihvaćeni ugovorni iznos. Stoga je predmetni žalbeni navod ocijenjen neosnovanim.

U odnosu na članak 3.1. Posebnih uvjeta ugovora – Obveze i ovlasti inženjera, utvrđeno je da je nakon prvog stavka naručitelj dodao nove odredbe kojima je, među ostalim, regulirano prethodno odobrenje koje od naručitelja mora dobiti inženjer prije poduzimanja određenih radnji, koje su taksativno navedene u dopuni članka 3.1. Prema ocjeni žalbenog tijela, navedena dopuna nije u suprotnosti i ne isključuje primjenu članka 3.5. Općih uvjeta ugovora, budući da je istom propisano: „Kad god ovi Uvjeti određuju da Inženjer treba postupiti u skladu s člankom 3.5. da se suglasi ili odluči o nekoj stvari, Inženjer će konzultirati svaku Ugovornu stranu u nastojanju da postigne sporazum. Ako sporazum nije postignut, Inženjer će donijeti pravednu odluku u skladu s Ugovorom, vodeći računa o svim relevantnim okolnostima“. Navedeno ne znači da naručitelj ne može dopuniti obveze i ovlasti inženjera i propisati situacije u kojima se od inženjera zahtijeva postupanje na određeni način, što je naručitelj i učinio dodavanjem novih odredbi u članak 3.1. Stoga je predmetni žalbeni navod ocijenjen neosnovanim.

U odnosu na osporavanje članka 4.10. Posebnih uvjeta ugovora – Podaci o gradilištu, utvrđeno je da je istim propisano: „Mijenja se zadnja rečenica prvog stavka tako da glasi: Izvođač je odgovoran za tumačenje i provjeru svih tih podataka“. Uvidom u Opće uvjete ugovora, članak 4.10. – Podaci o Gradilištu, utvrđeno je da zadnja rečenica prvog stavka glasi: „Izvođač je odgovoran za tumačenje svih tih podataka“. Nadalje, utvrđeno je da navedeni članak 4.10. Općih uvjeta propisuje: „Prije Osnovnog datuma Naručitelj će dati Izvođaču sve relevantne podatke koje Naručitelj ima o hidrološkim uvjetima na Gradilištu i ispodpovršinskim uvjetima Gradilišta, uključujući i aspekte očuvanja okoliša. Isto tako naručitelj će dati Izvođaču sve podatke koje dobije nakon Osnovnog datuma“. Iz navedenog je razvidno da je naručitelj učinjenom izmjenom prenio na zainteresirane gospodarske subjekte obvezu dodatne provjere svih dobivenih podataka. Budući da se naručitelj na navedeno nije očitovao, žalbeno tijelo prihvaća argumentaciju žalitelja da navedena izmjena uvjeta ugovora unosi određenu nejasnoću u dokumentaciju o nabavi te predstavlja neuobičajeni rizik za ponuditelja prilikom izrade ponude jer zahtijeva poduzimanje opsežnih predradnji na koje ukazuje žalitelj, što znači da je u navedenom dijelu dokumentacija o nabavi protivna članku 200. ZJN 2016. Stoga je predmetni žalbeni navod ocijenjen osnovanim.

Nadalje, žalitelj navodi da je predmet nabave propisan protivno članku 205. stavku 1. ZJN 2016., budući da u projektnoj dokumentaciji i troškovniku nije definirana zaštita

građevne jame kod temeljenja objekta u blizini željezničke pruge. Bez zaštite građevne jame (npr. čel. talpama), navodi žalitelj, nije moguće izvesti iskope te izrade AB pilota i temelja stupišta u zoni pruge na stupištima S1 i S2, jer dolazi do ugroze postojeće željezničke pruge koja je u funkciji. Navodi i da u projektnoj dokumentaciji i troškovniku također nije definiran način, odnosno trošak zatvora pruge kod montaže rasponskog sklopa uzdužnih nosača u rasponu S1-S2 iznad željezničke pruge koja je u funkciji tokom izvođenja predmetnih radova.

Naručitelj u odgovoru na žalbu u bitnome navodi da je zaštita građevinske jame kod temeljenja objekata u blizini željezničke pruge definirana u stavkama 3.5.3.1. - izrada projekta zaštite građevinske jame te 3.5.3.2. - zaštita građevinske jame sukladno projektu zaštite građevinske jame. Obzirom da se radi o privremenoj građevini te da postoji više tehnologija za izvedbu zaštite, naručitelj ističe da se glavnim projektom ne obrađuje točan način zaštite građevinske jame nego da se način zaštite i izrada izvedbenog projekta daje izvođaču na izbor obzirom na tehnologiju koju posjeduje. Nadalje, naručitelj navodi da je trošak zatvaranja pruge definiran u stavci 3.4.3. te da stavka obuhvaća izradu elaborata lagane vožnje ili elaborata zatvaranja pruge te primjenu istoga. Izborom tehnologije izgradnje i same dinamike izvedbe radova, nastavlja naručitelj, definira se i način odnosno trajanje eventualnog zatvaranja pruge. Slijedom navedenog, prema naručitelju, prije odabira izvođača nije moguće znati duljinu trajanja zatvaranja pruge.

Žalitelj u očitovanju na naručiteljev odgovor u bitnome navodi da je naručitelj dana 18. srpnja 2022. godine, dakle nakon podnošenja žalbe, izmijenio dokumentaciju o nabavi na način da je dodao navedene stavke, slijedom čega je jasno da je i sam uočio da je predmet nabave propisan protivno odredbi članka 205. stavka 1. ZJN 2016.

Ocjenjujući osnovanost predmetnog žalbenog navoda utvrđeno je da je naručitelj dana 18. srpnja 2022. godine u EOJN objavio izmjenu troškovnika u kojem su, među ostalim, dodane tri stavke: 3.4.3. – „osiguranje ž. prometa“, 3.5.3.1. – „projekt zaštitne jame“ i 3.5.3.2. – „zaštitna jama“. Žalitelj je žalbu naručitelju poslao poštom preporučeno dana 18. srpnja 2022. godine, a naručitelj je žalbu zaprimio dana 19. srpnja 2022. godine, što je razvidno iz dokumentacije predmetnog žalbenog spisa. Izmjena troškovnika u osporavanom dijelu od strane naručitelja upućuje na opravdanost žaliteljevih tvrdnji u žalbi, kojima žalitelj ukazuje na nedostatke dokumentacije o nabavi – projektnog zadatka i troškovnika u dijelu koji se odnosi na zaštitu građevinske jame te je stoga predmetni žalbeni navod ocijenjen osnovanim.

Zaključno, žalitelj navodi da naručitelj u troškovniku, dio 1. Tablica dnevnih radova, traži od ponuditelja da dostave ponudu, odnosno jedinične cijene za radnu snagu, materijale i strojeve, prema navedenim jedinicama mjere i navedenim količinama za svaku stavku troškovnika. Pregledom troškovnika, nastavlja žalitelj, može se utvrditi da u sveukupan zbroj ponude ulazi i međuzbroj 1. Tablica dnevnih radova. Međutim, navodi, naručitelj u niti jednom dijelu dokumentacije o nabavi nije objasnio što zahtijeva pod navedenim troškovničkim stavkama i za što će se iste koristiti, a cijena istih ulazi u ukupan zbroj ponude. Žalitelj također ukazuje da su sve količine navedene u stavci 1. Tablica dnevnih radova previše visoko iskazane, odnosno da nije jasno zbog čega bi ponuditelji trebali nuditi po tisuću radnih sati različitih grupa radnika, po stotinjak radnih sati strojeva i po nekoliko tisuća tona materijala, ukoliko bi sve navedeno već trebalo biti uključeno u jedinične cijene troškovnika koje se odnose na radove.

Naručitelj u odgovoru na žalbu u bitnome navodi da su dnevni radovi sukladni Općim uvjetima ugovora opisanim u definiciji 1.1.1.10. – „Troškovnik“ i „Tablica cijena za rad i

plaćanje po satu“. Navodi da je točna namjena Cijena za rad i plaćanje po satu tj. „dnevni radovi“ vrlo jasno definirana ugovorom pod člankom 13.6. - Radovi plativi po satu („Rad u režiji“): „Za radove manjeg obujma ili nepredviđene radove inženjer može narediti izmjene koje se izvode kao radovi plativi po satu. Radovi se procjenjuju u skladu s prilogom radova plativih po satu iz Ugovora, a primijenit će se sljedeći postupak. Ako Ugovor ne sadrži prilog radova plativih po satu, ova točka se ne primjenjuje. Prije nego se naruče Sredstva potrebna za radove, Izvođač će Inženjeru dostaviti cijene. Plaćanje Izvođaču će se vršiti na temelju dostave fakture, vaučera, računa ili priznanica za bilo koja Sredstva. Osim za stavke za koje prilog radova plativih po satu ne navodi plaćanje, Izvođač će svaki dan Inženjeru dostavljati točna izvješća u duplikatu koja će obuhvaćati sljedeće podatke u odnosu na sredstva korištena u izvođenju radova koji su obavljani prethodnog dana: a) imena, zanimanja i vrijeme provedeno na radu za Osoblje izvođača, b) naziv, tip i vrijeme provedeno na radu za Mehanizaciju izvođača i Privremene radove i c) količine i vrste korištenih Postrojenja i Materijala. Inženjer će potpisati jednu kopiju svakog izvješća, ako je točno ili kada bude usuglašeno, bit će vraćeno Izvođaču. Tada će Izvođač dostaviti Inženjeru izvješće s cijenama za te stavke, prije nego što budu uključene u sljedeće izvješće prema članku 14.3. (Zahtjev za izdavanje Privremene situacije)“. Naručitelj zaključno navodi da su količine radova plativih po satu procijenjene/okvirne kao i sve ostale količine u troškovniku što je jasno propisano u dokumentaciji o nabavi u točki 17.

Žalitelj u očitovanju na naručiteljev odgovor na žalbu u bitnome navodi da članak 13.6. Općih uvjeta ugovora služi za plaćanje radova manjeg obujma ili radova za koje se pokaže da ih je potrebno izvesti, ali nisu predviđeni projektom niti troškovnikom (nepredviđeni radovi), kao i da iz očitovanja naručitelja proizlazi da naručitelj troškovnikom predviđa (procjenjuje) količine nepredviđenih radova, što je nespojivo s definicijom nepredviđenih radova.

Ocjenjujući osnovanost predmetnog žalbenog navoda utvrđeno je da je sastavni dio troškovnika predmetne dokumentacije o nabavi Tablica dnevnih radova. Uvidom u Tablicu dnevnih radova utvrđeno je primjerice u stavkama 99.0100300 1.1.1 Nekvalificirani radnik, zatim 99.01.00400 1.1.2 Kvalificirani radnik, da navedene stavke odgovaraju stavkama iz dijela troškovnika pod nazivom Ugovorni troškovnik - 99.0100300 1.1.1 Nekvalificirani radnik, zatim 99.01.00400 1.1.2 Kvalificirani radnik, kako po svom sadržaju tako i po količinama (i u Ugovornom troškovniku i u Tablici dnevnih radova za obje stavke navedena je jedinica mjere sat, količina 1000).

Naručitelj u odgovoru na žalbu citira točku 13.6. Općih uvjeta ugovora – Radovi plativi po satu („Rad u režiji“), iz koje je razvidno da se odnosi na radove manjeg obujma ili nepredviđene radove.

Nadalje, utvrđeno je da sastavni dio dokumentacije o nabavi predstavlja i dokument „Odluka o načinu postupanja i odobravanja dodatnih radova i usluga tijekom realizacije ugovora o građenju ili održavanju cesta i cestovnih objekata“ iz 2018. godine, u kojoj je u članku I. propisano da se dodatnim radovima smatraju: viškovi radova i vantroškovnički radovi (nepredviđeni radovi).

Slijedom navedenog, iako nije zabranjeno tražiti od ponuditelja „Cijene za rad i plaćanje po satu“ za dodatne ili nepredviđene radove, naručitelj u konkretnom slučaju nije objasnio strukturu podataka niti dokazao svrhu dokumenta „Tablica dnevnih radova“ koja je sastavni dio troškovnika i čije cijene ulaze u ukupan zbroj ponude kako to navodi žalitelj a naručitelj ne osporava, a koja prema opisanom, odnosno na način da sadrži i količine

eventualnih dodatnih odnosno nepredviđenih radova, čini dokumentaciju o nabavi nejasnom i dvojbenom pa je predmetni žalbeni navod ocijenjen osnovanim.

Temeljem članka 425. stavka 1. točke 4. ZJN 2016., odlučeno je kao u točki 1. izreke ovog rješenja te će naručitelj u nastavku postupka postupiti sukladno članku 419. stavku 4. ZJN 2016.

Prema članku 425. stavku 6. ZJN 2016., naručitelj je obvezan postupiti sukladno izreci odluke Državne komisije, najkasnije u roku od 30 dana od dostave izvršne odluke, pri čemu je vezan pravnim shvaćanjem i primjedbama Državne komisije.

Postupajući po službenoj dužnosti temeljem članka 404. ZJN 2016, a u odnosu na osobito bitne povrede postupka javne nabave iz članka 404. stavka 2. toga Zakona, ovo državno tijelo nije utvrdilo postojanje osobito bitnih povreda.

Žalitelj je postavio zahtjev za naknadu troškova žalbenog postupka u ukupnom iznosu od 5.000,00 kuna.

Sukladno odredbi članka 431. stavka 3. ZJN 2016., stranka na čiju je štetu žalbeni postupak okončan dužna je protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su joj nastali sudjelovanjem u žalbenom postupku. Budući da je žalba žalitelja osnovana, usvaja se zahtjev žalitelja za naknadu troškova žalbenog postupka u ukupnom iznosu od 5.000,00 kuna. Slijedom navedenog, odlučeno je kao u točki 2. izreke ovog rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovoga Rješenja nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana od isteka osmog dana od dana javne objave Rješenja na internetskim stranicama Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave. Tužba se predaje Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava.

ZAMJENICA PREDsjednice